

[Kai Moltke.]

streng indkomstpolitik måtte slippe helt løs og lade lønmarkedet gå sine egne veje igen; var, at der fandt en betænkelig lønarbejderflugt sted til federe græsgange og ikke mindst til vesttysk industri. Er det det, regeringspartierne sigter imod med sin politik i den nuværende situation?

Endelig kan jeg for at anskueliggøre det yderligere ikke lade være med at henvise til, at vi også har visse indkomstpolitiske erfaringer fra et os så nærstående land som Finland, hvor man i april 1968 gennemførte temmelig stramme indkomstpolitiske forholdsregler. Regeringen her havde ganske vist en helt anden sammensætning, og både socialdemokrati og kommunister gik med til denne indkomstpolitik. Nu har man pludselig opdaget, at der vist er visse ting i den politik, som man gennemførte, som ikke er rigtig holdbare. Den omfattede bl. a. også, at den automatiske pristalsregulering blev afløst af såkaldte produktivitetstillæg i overenskomstperioden, disse blev udbetalt i lige store portioner til timelønnen, hvad enten det drejede sig om en kvalificeret eller en ukvalificeret arbejder, og med lignende fastlagte regler for funktionærer og embedsmænd.

Der udkommer jo så mange mærkelige blade her i landet, men jeg kunne godt lide at henlede opmærksomheden på en enkelt artikel i et lille blad, som i særlig grad beskæftiger sig med klimaet på arbejdspladsen, samarbejdsmuligheder og sådanne ting, den står i oktobernummeret af Samarbejde. Her har man trukket selve lederen af informationsafdelingen ved den finske arbejdsgiverforening frem, og han skildrer dels indkomstpolitikken og dens ingredienser, dels de vanskeligheder, som er opstået. Man opdager pludselig, at det stive statslige skema, som fik tre regeringspartiers tilslutning i april 1968, fremkaldte temmelig stor uro på arbejdspladserne. Man fik længsling, og i det sidste år fik man gennem ulovlige strejker på arbejdspladserne osv. hævet arbejdslønnen med 4-5 pct., mest for de faglærte. Og hvori har det så sit udspring? For jeg kan da ikke tro, at det er det, regeringen skulle tilsigte gennem en stiv politik. Man tager de forholdsvis små stigninger i lønningerne, som er en følge af indkomstpolitikken, og så siger arbejdsgiverfor-

eningens informationschef, at sådanne forhøjelser for en udenforstående kan forekomme små i betragtning af, at de nominelle forhøjelser i 1960'erne gennemsnitlig beløb sig til ca. 8 pct. Derfor kan man ikke blive forbavset over, at man mange steder inden for fagbevægelsen var misfornøjet med de opnåede stabiliseringsaftaler. Denne misfornøjelse fandt især udtryk i de vilde strejker, hvis antal i de sidste 2 år har været rekordagtig.

Jeg kunne udmærket godt tænke mig, at regeringen, hvis den gennemførte et stift indkomstpolitisk program, ville kunne opnå lige så strålende resultater på dette område, som man har opnået i Finland. Det er jeg ikke i tvivl om. Det har hjulpet en del på Finlands betalingsbalance, man har også til en vis grad fået prisstigningen under kontrol, men så kommer der pludselig et lille smertensskrig:

„Arbejdsløsheden, som hele vejen gennem 1960'erne udgjorde et af den finske samfundsøkonomis største problemer, er pludselig næsten forsvundet, og i stedet har vi fået et nyt problem i form af for lille udbud af uddannet arbejdskraft. Hvor havde de ret, de som imod den almindelige opinion af spåmænd forudsagde, at Finland i begyndelsen af 1970'erne kommer til at savne den vigtigste af alle produktionsfaktorer, nemlig faglært arbejdskraft.“

Her kan jeg ledsage fremstillingen og erfaringerne med nogle ganske interessante tal. Midt i sommeren havde man i Finland ca. 32.500 registrerede arbejdsløse, og det var 8.800 færre end i fjor. Men der er blot nogle faktorer, man bliver nødt til at tage med i betragtning, og det er, at fra januar til maj udvandrede der godt 19.000 finske arbejdere til Sverige. I 1969 var resultatet af det lave loft over lønningerne, at der udvandrede 40.000, og i hele indkomstpolitikens periode nåede man op på en udvandring hovedsagelig af kvalificeret arbejdskraft på 100.000. Er det derhen, regeringen vil gennem hele sit mekanisk opstillede apparat?

I Finland havde endda både socialdemokrater og kommunister et vist hold, en vis indflydelse, på fagbevægelsen. Jeg må ærlig talt sige, at jeg tror, regeringen vil føle savnet af en sådan autoritet over for lønarbej-